

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Nds/2/2017
Identifikačné číslo spisu: 5017200120
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5017200120.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: H. Z. I., bytom Ul. S. XXXX/X, XXX XX G., zastúpenej JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, advokátom, so sídlom Nám. M. R. Štefánika 1, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 03486/2016/B625-SV/77943 zo 4. januára 2016, o nesúhlase Krajského súdu v Žiline s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením veci je dôvodný.

Na konanie a rozhodovanie vo veci je vecne príslušný Krajský súd v Bratislave

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5S/55/2016-39 zo 4. októbra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 5S/55/2016-41 z 9. novembra 2016, právoplatným dňa 28. novembra 2016, v súvislosti s účinnosťou nových procesných kódexov a s poukazom na § 491 ods. 1, § 97, § 9 ods. 1, § 10, § 13 ods. 1 a § 18 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline s odôvodnením, že Krajský súd v Bratislave nie je miestne príslušným na konanie v predmetnej veci, pretože v prvom stupni rozhodoval Okresný úrad Žilina (§ 13 ods. 1 SSP).

2. Krajský súd v Žiline, ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pretože nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou, keďže predmetná vec napadla na Krajskom súde v Bratislave dňa 21. marca 2016, teda v čase účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

3. Podľa názoru Krajského súdu v Žiline na príslušnosť sa vzťahuje zásada perpetuatio fori, podľa ktorej sa skutkové okolnosti významné pre príslušnosť zisťujú z návrhu na začatie konania (§ 31 SSP) a trvajú až do skončenia konania. Rovnaká zásada platila aj za účinnosti OSP, za účinnosti ktorého bolo konanie začaté.

4. Krajský súd v Žiline je toho názoru, že správny súd v zásade kedykoľvek počas konania prihliada na to, či je miestne príslušný, avšak musí vychádzať z okolností existujúcich v čase začatia konania. Takto určená miestna príslušnosť trvá až do skončenia konania bez ohľadu na zmenu. Nakoľko konanie začalo na vtedy vecne a miestne príslušnom súde, zmena procesnej právnej úpravy miestnej príslušnosti, ktorú zaviedol od 1. júla 2017 Správny súdny poriadok, nemôže zmeniť raz určenú miestnu príslušnosť, v opačnom prípade by sa jednalo o retroaktívne pôsobenie právnej normy a vec by bola odňatá zákonnému sudcovi.

5. Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

6. Podľa § 11 ods. 1 OSP, konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

7. Podľa § 246a ods. 1 OSP, miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

8. Podľa § 18 ods. 2 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správne súdu.

9. Podľa § 18 ods. 3 SSP, ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne sudy viazané.

10. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávanou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Žiline postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

12. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 491 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého teda postupoval podľa ustanovení nového procesného kódexu - Správneho súdneho poriadku. V prípade miestnej príslušnosti však z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 SSP vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

13. V prejednávanej veci bola žaloba podaná na Krajskom súde v Bratislave dňa 21. marca 2016, t. j. predmetné konanie bolo začaté ešte v čase účinnosti OSP. Aj v prípade aplikácie ustanovenia § 491 ods. 1 SSP je nevyhnutné v prejednávanej veci posudzovať miestnu príslušnosť podľa ustanovení OSP, nakoľko aj v zmysle § 9 ods. 1 SSP sa príslušnosť posudzuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania. K týmto okolnostiam nesporne patrí aj skutočnosť, že v čase začatia konania bol platným a účinným procesným kódexom OSP, a teda najvyšší súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť je potrebné v prejednávanej veci posudzovať podľa ustanovení OSP.

14. Citované ustanovenie § 11 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúci stav v čase začatia konania a trvá až do skončenia sporu. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti počas konania zmenili.

15. V zákonom ustanovení je zakotvená zásada, podľa ktorej sa má konanie uskutočňovať na tom súde, ktorý je vecne o miestne príslušný. Znamená to, že zákon trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 - 89b pre založenie miestnej príslušnosti. Rozhodnutie, na ktorý súd podať žalobu, teda neponecháva na voľnú úvahu účastníka. Pre založenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu sú však rozhodujúce iba okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, t. j. v deň doručenia žaloby na súd alebo v deň, keď bolo vydané uznesenie o začatí konaniu bez návrhu (§ 82 ods.1). Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetuatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť podľa § 104a, resp. § 105. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný. (Števček. M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Vydanie, C. H. Beck, 2012).

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za rozhodujúce dodržanie vyššie uvedenej a popísanej zásady perpetuatio fori, ktorá bola zakotvená nielen v Občianskom súdnom poriadku, ale má svoje vyjadrenie aj v Správnom súdnom poriadku, v § 9 ods. 1 veta druhá. V zmysle dodržania tejto zásady teda najvyšší súd konštatuje, že v prejedávanej veci sa konanie začalo na miestne príslušnom súde - Krajskom súde v Bratislave a jeho miestna príslušnosť trvá až do skončenia veci.

17. Najvyšší súd považoval za nevyhnutné upriamiť pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súdu v Žiline vykonal v prejednávanej veci procesné úkony (výzva na vyjadrenie, výzva na vyjadrenie a predloženie spisov a pod.), čím taktiež nesporne došlo k založeniu miestnej príslušnosti.

18. Podľa § 25 ods. 1 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

19. Podľa § 44 ods.3 CSP, na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

20. Podľa § 46 ods.1 CSP, senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

21. Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá SSP a § 44 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 46 ods.1 CSP, v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k SSP, z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písmeno b) SSP vo veciach uvedených v § 11 písm. a)-f) SSP, t. j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v § 18 ods. 3 SSP, čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

23. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.